

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

חגיגה - י"ב

1. רבי אלעזר - אדם הראשון היה גבוה מן הארץ עד לרקיע, וכיון שסרח הניח הקב"ה ידיו עליו ומיעטו. מהו המאמר הדומה שלמדנו והאם סותר הוא? רב - אדם הראשון כשהיה שוכב, ארכו מסוף העולם ועד סופו, כיון שסרח וכו' ואין סתירה בזה כיון ששניהם אותו שיעור.
2. עשרה שנבראו ביום ראשון: שמים, ארץ, תהו [קו ירוק שמקיף את העולם, שממנו יצא חשך], בהו [אבנים לחות המשוקעות בתוהו שמהן יוצאין מים], אור, חשך, רוח, מים, מדת יום, מדת לילה. וקשה, שהרי בבראשית כתוב שהמאורות נבראו ביום רביעי? א. כדר' אלעזר - אור שנברא ביום ראשון, יכלו לצפות בו עד סוף העולם, וכשנסתכל הקב"ה בדור המבול והפלגה וראה שמעשיהם מקולקלים, עמד וגנזו לצדיקים לעתיד לבא. כיון שראה האור שגנזו לצדיקים, שמח. ב. לחכמים הן הן מאורות שנבראו ביום ראשון ולא נתלו עד יום רביעי.
3. בעשרה דברים נברא העולם: בחכמה ובתבונה ובדעת ובכח ובגעררה ובגבורה בצדק ובמשפט בחסד וברחמים. כיצד נברא בגעררה? כשנברא העולם היה מרחיב והולך כשתי פקעיות שתי עד שגערר בו הקב"ה והעמידו. לריש לקיש הים היה מרחיב והולך עד שגערר בו הקב"ה ויבשו.
4. לבית שמאי: שמים נבראו תחילה ואח"כ הארץ. לבית הלל: ארץ נבראת תחילה ואח"כ שמים. מה טעמיהם? ב"ה - אדם בונה בית ואח"כ עליה. [הבונה בשמים מעלותיו וגו'] ב"ש - אדם עושה כסא ואח"כ עושה שרפרף. [השמים כסאי והארץ הדם רגלי] שיטה שלישית - חכמים: זה חזק ככחות נבראו שנתאמר "...ועמדו יחדו". ולב"ש וכו' "יחדו" הכוונה שלא ניתקים זה מזה. ואמר ריש לקיש שאין פסוקיהם של ב"ש וב"ה סותרים - כשנבראו, שמים ואח"כ ארץ. וכשנטה במקומם, ארץ ואחר כך שמים. עוד למדנו - פירוש 'שמים' א. 'ששם מים' ב. 'אש ומים' - שהביאן הקב"ה וטרפן זה בזה ועשה מהן רקיע. שאל רבי ישמעאל את ר"ע, אתה ששימשת את נחום איש גם זו' כ"ב שנה, שהיה דורש כל אתין שבתורה 'את השמים ואת הארץ' מה דרש בהן? אמר לו, 'את השמים' לומר שאין 'שמים' שמו של הקב"ה, אלא שמים וארץ ממש. 'את הארץ' להקדים שמים לארץ ושלא נבראו כאחד.
5. 'את השמים ואת הארץ' קודם נאמר שמים. ולעומת זאת כשמפרט, מתחיל: 'והארץ הייתה תהו ובהו' מדוע? תנא דבי ר' ישמעאל משל למלך בשר ודם שאמר לעבדיו השכימו לפתחי, השכימו ומצא נשים ואנשים למי משבח, למי שאין דרכו להשכים - נשים. כך הארץ אפילו שנקראה אחרי שמים, השכימה להבראות עמה יחד. עוד למדנו - תניא ר' יוסי אומר אוי להם לבריות ... ואין יודעות על מה הן עומדות. הארץ עומדת על העמודים, עמודים על המים, מים על ההרים, הרים ברוח, רוח בסערה, סערה תלויה בזרועו של הקב"ה. לחכמים - על י"ב עמודים. ו"א ז' עמודים. ו"א בן שמוע - על עמוד אחד - צדיק.
6. ר' יהודה: שני רקיעים הן. ולריש לקיש, שבעה, - וילון רקיע שחקים זבול מעון מכון ערבות. למה לשמש כל אחד מהן? א. וילון אינו משמש כלום אלא נכנס שחרית ויוצא ערבית ומחדש בכל יום מעשה בראשית. ב. רקיע שבו חמה ולבנה כוכבים ומזלות קבועין. ג. שחקים שבו רחיים עומדות וטוחנות מן הצדיקים. ד. זבול שבו ירושלים ובית המקדש ומזבח בנוי, ומיכאל השר הגדול עומד ומקריב עליו קרבן. ה. מעון שבו כיתות של מלאכי השרת, שאומרות שירה בלילה וחשות ביום מפני כבודן של ישראל. ו. מכון שבו אוצרות שלג ואוצרות ברד ועליית טללים רעים ועליית אגלים וחדרה של סופה [וסערה] ומערה של קיטור ודלתותיהן אש. ואמנם כתוב הללו את ה' מן הארץ ... שלג וקיטור רוח סערה וכו' - שדוד ביקש רחמים והורידן לארץ, אמר לפניו... לא יגור במגורך רע... ז. ערבות שבו צדק משפט וצדקה גנוי חיים, שלום וברכה ונשמתן של צדיקים ורוחות ונשמות שעתיד להיבראות וטל שעתיד להחיות בו מתים. עוד למדנו - וחשך וענן וערפל מקיפין אותו - והכוונה בחדרים החיצוניים, אבל בפנימיים 'ונהורא עמה שרא'. ואמר רב אחא בר יעקב עוד רקיע אחד יש למעלה מראשי החיות. והגמ' מוסיפה עד כאן יש לך רשות לדבר מכאן ואילך אין לך...
7. הכיתות אומרות שירה בלילה וכו' והמקור מהפסוק 'זומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי' מה עוד למדנו מפסוק זה? אמר ריש לקיש כל העוסק בתורה בלילה הקב"ה מושך עליו חוט של חסד ביום. ו"א כל העוסק בתורה בעוה"ז שהוא דומה ללילה הקב"ה מושך עליו חוט של חסד לעוה"ב שהוא דומה ליום. אמר ר' לוי כל הפוסק מדברי תורה ועוסק בדברי שיחה מאכילין אותו גחלי רתמים.

"אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" (חגיגה ט)